

Библиотека современности – библиотечно-информационный центр
The Contemporary Library – Library and Information Center
Сучасна бібліотека – бібліотечно-інформаційний центр

Л. Н. Белоцерковская
Никопольская централизованная библиотечная система, Никополь, Украина

Larisa Belotserkovskaya
Nikopol Centralized Library System, Nikopol, Ukraine

Л. М. Білоцерківська
Нікопольська централізована бібліотечна система, Нікополь, Україна

Библиотечно-информационный центр «Слово» это информационный, рекреационный и культурный Центр города Никополя, который способствует накоплению, сохранению и переводу в электронный вид достояния предшествующих поколений, способствует повышению уровня информированности граждан, обеспечивает условия для образования, учёбы и отдыха жителей города, развития культуры. На базе библиотечно-информационного центра «Слово» открыты:

- учебно-развивающий отдел;
- отдел деловой и социально-бытовой информации;
- отдел библиотечных инноваций;
- технический отдел;
- отдел обслуживания (абонемент).

Создание и развитие библиотечно-информационного центра «Слово» способствует вхождению Никопольского региона в информационное пространство Украины и мира.

Работать в библиотечно-информационном центре «Слово» престижно.

«Slovo» Library and Information Center is an information, recreational, and cultural center of Nikopol town. Its goal is to facilitate accumulation, preservation and conversion into electronic form the heritage of previous generations, users' information awareness, and supports education and culture in the town.

«Slovo» Library and Information Center comprises:

- Education and Enrichment Department;
- Business, Social and Popular Information Department;
- Library Innovations Department;
- Technological Department;
- Loan.

Through «Slovo» Library and Information Center, Nikopol region enters Ukraine's and world information space. It's prestigious to be employed by «Slovo» Library and Information Center.

Бібліотечно-інформаційний центр «Слово» – це інформаційний, рекреаційний та культурний Центр міста Нікополя, який сприяє накопиченню, збереженню та переведенню в електронний варіант надбання попередніх поколінь, сприяє підвищенню рівня поінформованості громадян, забезпечує умови для освіти, навчання і відпочинку мешканців міста, розвитку культури.

На базі бібліотечно-інформаційного центру «Слово» відкрито:

- навчально-розвиваючий відділ;
- відділ ділової та соціально-побутової інформації;
- відділ бібліотечних інновацій;
- технічний відділ;
- відділ обслуговування (абонемент).

Створення та розвиток бібліотечно-інформаційного центру сприяє входженню Нікопольського регіону в інформаційний простір України та світу.

Працювати в бібліотечно-інформаційному центрі «Слово» престижно.

У 1984 році я закінчила Рівненський державний інститут культури за фахом бібліотекар-бібліограф вищої кваліфікації. На факультеті разом з нами вчилися декілька молодих хлопців. І тоді ми, дівчата, не розуміли цього їх рішення. Чоловіки... в бібліотеці? Після закінчення інституту влаштувалась за фахом до Нікопольської централізованої бібліотечної системи.

Якось, переглядаючи фаховий журнал вперше зустріла прізвище директора ДПНТБ Шрайберга Я. Л. Звернула увагу, згадала наші інститутські міркування. Дуже добре запам'ятала цю нашу «першу зустріч», бо потім все життя одержувала відповідь на своє запитання.

Формування моєї відповіді пройшло через 90-роки: перебудова, становлення державності України, становлення мене та моїх співробітників, як фахівців інформаційної справи, незрозуміння багатьма вибраного нами шляху, зустрічами з талановитими людьми України. Багатьма, багатьма сходінками ми піднімались угору... Так формувалась відповідь.

Сама я з невеликого міста Дніпропетровської області, міста Нікополя. Тут народилася, зростала, а потім після навчання повернулася до рідного краю, як шуткували мої знайомі – піднімати культурну спадщину.

Місто Нікополь має величні історичні коріння. І, ми, його нащадки відроджуємо, бережемо та передаємо наступному поколінню надбання попередніх. Віддаючи тим самим пошану минулому та передаючи це у спадок майбутньому поколінню.

Ще з кінця IV-го ст. н. е. через цей регіон проходило переселення кочових племен: гуннів, аварів, слов'янських племен антів, потім болгар, хазар, угрів, печенігів, половців.

Царські скіфи у V-III ст. до Різдва Христового встановили свою переправу до власної столиці на лівому березі Данапра, Дніпра (греки звали Борисфен). Через багато-багато років, у 1971 році, Б. Мозолевський (вчений, археолог зі світовим ім'ям) знайде на місцях розташування скіфів велику золоту *Пектораль*, яка стане символом України, та самою величною археологічною знахідкою XX століття.

У VI–XIII ст. н. е. через територію краю проходив шлях по Дніпру із "варяг у греки".

У кінці XV-го ст. землі за дніпровськими порогами починають освоювати українські козаки з міст Канева, Черкас, Києва. Із 7 Січей, існувавших у XVI-XVIII столітті, – 5 було побудовано на Нікопольській землі.

Перше документальне свідчення про місцевість, де знаходиться Нікополь – Микитин Ріг і Лиса Гора є в щоденнику посла австрійського імператора Еріха Лясоти, який здійснив дипломатичну місію до запорозьких козаків у 1594 році.

Микитин Ріг і Лиса Гора також згадуються у картографічному опису „Книга Большому Чертежу», виданому у Москві 1627 році.

У 1639 році на Микитиному Розі козаками Війська Запорозького на чолі Ф. Лінчаєм було споруджено *місто-фортеця Січ*. Тут козаки склали документ, який вплинув на розвиток історії всієї Європи. Так з'явилась перша Конституція у тогочасній Європі.

Через деякий час Січ була захоплена польськими військами.

У січні 1648 році повстанський загін козаків на чолі з *Богданом Хмельницьким* звільнив *Микитинську Січ* від поляків. Тут був створений центр підготовки національно-визвольної війни українського народу середени XVII століття проти Речі Посполитої. Була сформована повстанська армія.

19 квітня 1648 році Велика козацька рада у *Січі* обрала *Б. Хмельницького* гетьманом Війська Запорозького і вручила йому гетьманські клейноди. Звідси почалась визвольна боротьба українського народу проти Речі Посполитої.

На території Микитинового Перевозу знаходилась *церква Святої Покрови Божої Матері*.

На початку червня 1775 року Микитин Перевіз був захоплений піхотними частинами, а Запорозька Січ була знищена армією Катерини II.

Багато ще бурхливих подій промайнуло над містом. З 1781 року йому дали ім'я Нікополь, що перекладається – місто Перемоги! І всі свої довгі роки буття він виправдовує своє ім'я через людей, які живуть на цій землі.

Земля приваблююча своєю красою, багата своєю історією...

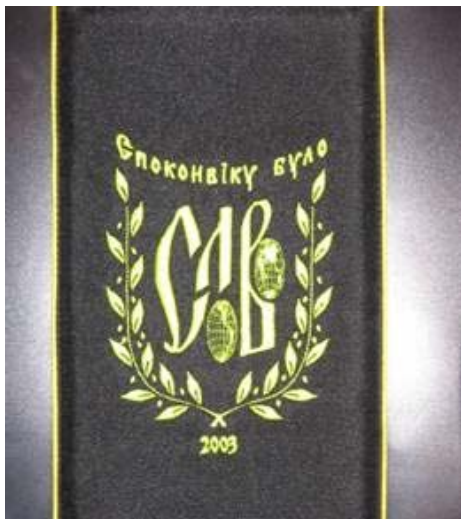
1999 рік. м. Нікополь. Важкий рік для культури. Бібліотечний філіал № 1 під загрозою закриття. Та не зважаючи на перепони його фахівці створюють свій перший проект «Бібліотека майбутнього – бібліотечно-інформаційний центр».

І це було Першою сходінкою.

1999 рік. М. П. Жуковський, заступник директора краєзнавчого музею з наукової роботи, здійснює заходи по перегляду літочислення міста Нікополя та веде інтенсивну підготовку до відновлення археологічних досліджень.

2002 рік. Фахівці бібліотечного філіалу № 1 здобувають перемогу на Всеукраїнському конкурсі проектів оголошеному Посольством США в Україні «Інтернет для читачів публічних бібліотек» LEAP-II. Завдяки чому відкривається 2 інтернет-центри: в центральній бібліотеці та філіалі № 1. Перша Перемога отримана! Двері у інформаційний простір відкрито.

І це було Другою сходинкою.

2002 рік. М. П. Жуковський знаходить, після двох польових сезонів, залишки рову Микитинської Запорозької Січі, яка вважалась затопленою водами Каховського водосховища і втраченою назавжди.

2003 рік. Фахівці філіалу № 1 пишуть новий проект «Створення та розвиток бібліотечно-інформаційного центру "Слово"», який вноситься до Стратегічного плану розвитку міста до 2010 року.

І це було Третьою сходинкою.

2003 рік. М. П. Жуковський починає археологічні дослідження на місці руїн перлини архітектури XVIII століття у місті Нікополі – *козацької церкви Покрови Божої матері*.

2004–2006 роки. Фахівці філіалу № 1 одержують перемоги на Всеукраїнських конкурсах проектів оголошених Посольством США в Україні «LEAP-Connect», «LEAP-Connect II».

2004–2006 роки. М. П. Жуковський у важких умовах відсутності фінансування продовжує археологічні дослідження у місті Нікополі.

2006 р. Сесією Нікопольської міської ради прийнято рішення під № 479 про відкриття на базі інтернет-центру бібліотеки-філії № 1 Нікопольської ЦБС бібліотечно-інформаційного центру «Слово» та його фінансування з місцевого бюджету.

І це було Четвертою сходинкою.

З прес-релізу бібліотечно-інформаційного центру «Слово».

«Відкриття центру привело до більш ефективних та зручних форм надання інформації читачам.

У сучасних умовах саме бібліотечно-інформаційний центр став першим регіональним центром інформації для найширших верств населення, який займається накопиченням, збереженням, переведенням інформації у електронний вид, розповсюдженням та перетворенням її на знання.

Розвиток бібліотечно-інформаційного центру «Слово» сприяє входженню Нікопольського регіону в інформаційний простір України та світу.

На базі бібліотечно-інформаційного центру «Слово» відкрито:

- учбово-розвиваючий відділ;
- відділ ділової та соціально-побутової інформації;
- відділ бібліотечних інновацій;
- технічний відділ;
- відділ обслуговування (абонемент).

Працювати в бібліотечно-інформаційному центрі «Слово» престижно».

На базі *учбово-розвиваючого відділу* його фахівці навчають користувачів комп'ютерній грамотності, основам пошуку інформації в Інтернеті. Складають інформаційні листки з різних галузей знань, WEB-рекомендаційні списки. Допмагають отримати on-line-довідки з різних питань від фахівців України. Переводять у електронний вид матеріали з краєзнавства, екології. Надають інформаційну допомогу людям з обмеженими фізичними можливостями.

Представники програми наукових обмінів ім. Фулбрайта проводять презентації для викладачів, молодих дослідників, студентів. Програма повністю фінансується урядом США та надає змогу

українцям на конкурсній основі здобути вищу освіту чи поглибити своє навчання в університетах США за однією з запропонованих спеціальностей: археологія, історія, екологія, література, бізнес та інші.

Фахівці відділу ділової та соціально-побутової інформації налагоджують зв'язки з відділами міської ради щодо надання інформації про діяльність місцевих, обласних та державних органів влади. Співпрацюють з головою Нікопольської міської організації Всеукраїнської спілки краєзнавців, з фахівцями з екології: Дніпропетровської обласної ради, головою Нікопольського відділення Міжнародного фонду Дніпра, екологічним журналом «ЕкоМир» місто Сімферополь, Крим, а також зі спортивно-оздоровчою організацією інвалідів «Аква» по проведенню різноманітних заходів.

Фахівці відділу бібліотечних інновацій впроваджують новітні технології у виробничі процеси Нікопольської ЦБС. Налагоджують зв'язки з бібліотеками України, країн СНД, та бібліотеками Євроатлантичної спільноти. Співпрацюють з Посольством США в Україні та представниками різних Фондів. Отримують запрошення та беруть участь у конкурсах, презентують свої проекти. Займаються видавничою діяльністю.

Фахівці технічного відділу утримують та займаються розвитком технічної бази бібліотечно-інформаційного центру «Слово». Ведуть роботу по створенню регіонального WEB-сайту. Займаються мультимедійною діяльністю.

Фахівці відділу обслуговування надають користувачам Центру потрібну літературу, або інформацію на електронних носіях.

Про роботу кожного з відділів можна писати окрему доповідь, але сьогодні я зупинюсь на одному з найважливіших напрямків у роботі кожної бібліотечно-інформаційної установи – краєзнавстві.

У березні 2006 року фахівці бібліотечно-інформаційного центру «Слово» отримали запрошення взяти участь у міжнародному конкурсі проектів оголошеному Урядом США у

Вашингтоні «Фонд Посла США по збереженню культурної спадщини». Надали інформацію про конкурс голові Нікопольської міської організації Всеукраїнської спілки краєзнавців, заступнику директора краєзнавчого музею з наукової частини Жуковському Мирославу Петровичу. Для багатьох з нас, працюючих у бюджетній сфері, запрошення до участі у тих чи інших конкурсах це чи не єдиний шлях отримання фінансування на свої проекти. І він поміркувавши сказав: «Тільки якщо ви допоможете мені». Так був написаний спільний проект з фахівцями наукової частини Нікопольського державного

краєзнавчого музею «Створення та розвиток історико-археологічного комплексу "Микитинська Запорозька Січ"». У вересні 2006 року ми одержали перемогу та отримали грантову винагороду на реалізацію проекту.

Проект був присвячений 360-річчю початку визвольної війни українського народу *під проводом Богдана Хмельницького*.

Як зазначив у своїй промові, на церемонії підписання грантової Угоди, Посол США в Україні В. Тейлор: «Кошти гранту підтримуватимуть розкопки козацьких укріплень Микитинської Січі на території міста Нікополь Дніпропетровської області».

Як відомо усім присутнім у цій залі, козаки є більш, ніж історичними фігурами в Україні – їхня сила та незалежність є частиною найголовнішого спадку української культури.

Завдяки розкопкам, документальному фільму, науковим статтям та серії лекцій, цей проект не лише дозволить нам дізнатися більше про життя та культуру козаків 17 сторіччя, але й стане цікавим і відомим туристичним місцем, від якого мешканці Нікополя ще довгі роки будуть отримувати прибутки».

З вересня 2006 року у розвитку бібліотечно-інформаційного центру «Слово» та в археологічних дослідженнях місця розташування укріплень Микитинської Запорозької Січі почався новий етап.

І це було П'ятою сходинкою.

Так замикається в одне історичне коло доленосні шляхи пращурів та нащадків, і так ми, люди різних епох, робимо одне діло – відроджуємо рідну землю, роблячи її, кожний на своєму місці, вільною, кращою, багатшою... для дітей, для майбутнього покоління.

Я багато зустрічаюсь та виступаю перед шкільною та студентською молоддю. Завжди прошу в них розуміння та вибачення за ті тяжкі для їх дитинства 90-роки, за те, що батьки не мали змоги дати їм того дитинства, якого дали нам наші батьки. Але зараз ми піднімаємось з колін підіймаючи їх майбутнє. За один рік не зробити того, що руйнувалося десятиліттями, а то й століттями. Для нашого міста, яке необхідно відновити, потрібен великий та міцний фундамент, фундамент туристичного майбутнього. І ми це робимо, кожен на своєму місці.

Діти наші народились та зростають на багатющій історичною славою землі – це спадщина. Діди та прадіди залишили їм цей скарб. Вони – нащадки, які повинні його отримати. Ми проклали та надалі будемо прокладати інформаційний шлях та відновлювати зруйноване. Багато людей зі всього світу мають бажання побачити землю, яка викохувала волелюбних, не скорених чужій долі людей, які зростали за порогами Дніпра і звались запорозькими козаками. Побачити й саме місто, яке носить красиве ім'я Перемоги! Часу обмаль – треба готуватися до зустрічі гостей! І ця правда піднімає їх дух, вони бачать своє майбутнє, краще майбутнє і готуються до нього.

Оглядаючись назад, розмірковую: скільки вже зроблено! А скільки можливо було зробити...

За 7 років, з 1999 по 2006 роки, фахівці бібліотечно-інформаційної центру «Слово» написали 7 проектів. Багато це чи мало? Притягнули до рідного міста біля 280 000 гривень. Багато це чи мало? Вклали їх в комп'ютеризацію бібліотек міста та в історико-археологічну роботу. Проклали шлях до туристичного майбутнього рідного міста. Створили потужний регіональний інформаційний центр з красивим ім'ям «Слово». Багато це чи мало? Зацікавили своєю роботою Київ та його професіоналів. Звернули на себе увагу шанованих людей міжнародної спільноти та запросили їх до себе у гості. Багато це чи мало?

Як на це подивитись. Якщо очима тих, трьох-чотирьох професіоналів, руками та світлими головами яких це все було зроблено – то дуже багато. Але й вони бідкуються: «Могли зробити набагато більше». Таке життя, долаючи перешкоди ми піднімаємось по сходинкам далі...

І того ж вересня, 2006 року, ми отримуємо перемогу у Всеукраїнському конкурсі до Дня бібліотек «Ярмарок бібліотечних ідей», де презентували свою ідею: шлях розвитку сучасної бібліотеки – бібліотечно-інформаційний центр. Та на особистому прикладу засвідчили нагальність цього питання: бібліотека сучасності – це бібліотечно-інформаційний, рекреаційний, культурний Центр міста, який сприяє накопиченню, збереженню та переведенню в електронний варіант надбання попередніх поколінь, сприяє підвищенню рівня поінформованості громадян, забезпечує умови для освіти, навчання і відпочинку мешканців міста, розвитку культури.

І це було Шостою сходинкою.

У березні 2007 року пролунав дзвоник з Міністерства культури та туризму України із повідомленням про нашу участь у міжнародній конференції Крим-2007. Це запрошення ми прийняли, як визнання нашого професійного шляху, та винагороду за нелегкий труд, як можливість розказати світовій спільноті про наш чудовий, волелюбний край. Ми прийняли, це повідомлення, як можливість запросити до себе у гості і розказати всьому світові, що ми є: нескоренні чужою долею, як наші діди, сміливі до нових ідей, з відкритим серцем та великим прагненням підніматися сходинками життя.

Ми прийняли це запрошення, як надану велику честь спілкування, та навчання у професіоналів інформаційної справи.

І це було Сьомою сходинкою.

...Не минуло й 20 років, як я отримала відповідь на своє запитання: інформаційна справа – це доля сильних та цілеспрямованих особистостей, які вміють зазирнути, принаймні, років на 10 уперед, утриматися на бурхливому інформаційному шляху та ще й показати його іншим.

Побачила – коли кожен робить свою справу, він служить прикладом, дає відповіді своїм життям, іноді навіть не здогадуючись, прокладає тим самим шлях іншим.

Зрозуміла, що життя – це сходинки відповідей, тільки треба йти...

P. S.

На даний час ведуться археологічні дослідження:

– укріплень Микитинської Запорозької Січі,

– козацької церкви XVIII століття Покрови Божої матері,

– церкви преподобного Іоанна Домаскіна (правонаступниці козацької церкви Покрови Божої матері),

– козацьких сторожових укріплень

Після підписання грантової угоди щодо реалізації проекту «Створення та розвиток історико-археологічного комплексу "Микитинська Запорозька Січ"» до міста Нікополь очікується офіційний візит Посла США в Україні В. Тейлора

Ласкаво просимо до міста Перемоги, колиски п'яти Запорозьких Січей – міста Нікополя!